

مدرس:

خلیل عقیلی فرج

k.aghili.f@chmail.ir

اندیشه اسلامی ۲

جلسه دوازدهم

رابط علم و دین

□ خلاصه مطالب جلسه قبل

❖ دیدگاه هایی درباره کثرت ادیان

✓ تعرف کثرت گرایی دینی (پلورالیسم دینی)

✓ بیان دیدگاه ها

۱. انحصار گرایی: تنها یک دین حقانیت دارد.

۲. مشمول گرایی: خواستگاه این نگرش جهان مسیحیت است.

۳. کثرت گرایی (پلورالیسم دینی): همه مذاهب هم زمان از حقانیت و نجات بخشی یکسان

بر خوردارند .

رابطه علم و دین

یکی از مباحث پر تکرار در متون اعتقادی و فلسفه دین خصوصا بعد از رنسانس، بحث

پیرامون ارتباط علم و دین است. در نگاه اجمالی دو دیدگاه کلی وجود دارد:

دیدگاه اول: عدم ارتباط بین علم و دین

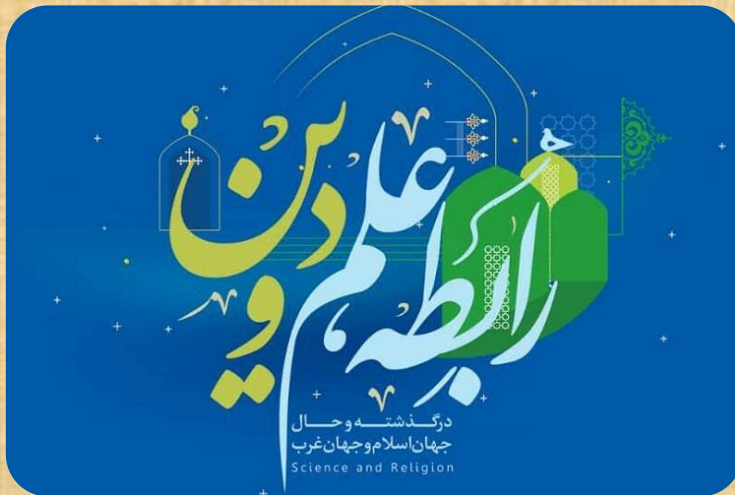
دیدگاه دوم: ارتباط بین علم و دین

ویژگی های علوم تجربی :

۱. روش بدست آوردن در آن روش تجربی یعنی مشاهده و آزمایش است.
۲. مفاهیم و قوانین علمی از نظر آنان باز نمود جهان عینی است.
۳. ممکن است در آینده با آزمایش های دیگر و با پیشرفت علم قوانین نسخ و بی اعتبار گردد.

دیدگاه اسلام درباره علوم تجربی

- ❖ خداوند در قرآن بر تعقل و تفکر تاکید بسیاری نموده است .
- ❖ بدترین موجودات نزد خداوند کسانی هستند که کر و لال اند و به هیچ رو تعقل نمی کنند .
- ❖ امام کاظم در باب اسلام و علوم تجربی می فرمایند : خداوند بر مردم دو حجت دارد
  - حجت آشکار : رسولان ، انبیاء و امامان
  - حجت باطنی : عقول مردم

انواع رابطه علم و دین

۱- هم سویی علم و دین در شیوه بیان واقعیت

■ این دیدگاه علم و دین را کاملاً سازگار یا یکدیگر و بیانگر حقیقت به دو زبان و بیان می داند.

■ نمونه : بیان حرکت زمین در قرآن : این بیان قرآن در میان دانشمندانی مثل کپرنیک و کپلر با روش تجربی و دیدگاه گالیله تایید شده است .

انواع رابطه علم و دین

۲- علم تایید کننده دین

- این دیدگاه که به دیدگاه نخست شباهت دارد علم را تقویت کننده و مؤید دین می داند که با کشف قوانین طبیعت، انسان به حقایق عالم هستی و حکمت و قدرت و علم الهی آگاهی و یقین می یابد.

- بر پایه این دیدگاه نظریات علمی پشتیبان آموزه های دینی هستند.

انواع رابطه علم و دین

۳- ناسازگاری علم و دین

- بین علم و دین تعارض و ناسازگاری قائل است و نمی توان هر دو نظر را پذیرفت .
- بعد از طرح نظریه تکامل ، در جهان مسیحیت چند دیدگاه مطرح شد :
- حجیت معنای ظاهری کتاب مقدس و کفر دانستن هر نوع اکتشاف علمی ناسازگار با آن
- قابلیت جمع کتاب مقدس با نظریه تکامل
- عدم واقع نمایی نظریات علمی و ابزار ریاضی یا افسانه بودن آنها برای محاسبه
- حق دانستن علم و رد کردن نظریه دین

معرفی منبع برای مطالعه بیشتر

کتاب انسان و ایمان اثر علامه شهید مطهری: استاد مطهری در بخشی از کتاب به موضوع ارتباط علم و

اندیشه اسلامی ۲ * خلیل عقیلی فرج

ایمان پرداخته و نظریات گوناگون را به طور خلاصه بیان و نقد می کند.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ